

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Opera Mystica V. Ac Mystici Doctoris F. Ioannis A Cruce
Primi Religiosi Discalceati Ordinis B. V. M. De Monte
Carmelo Et Seraphicæ Virginis Theresiæ fidelissimi
coadiutoris**

Juan <de la Cruz>

Coloniæ Agrippinæ, 1639

§. 1. Erroneus illuminatorum sensus à prædictis mystici nostri Doctoris locutionibus pluribus, & Catholicus eius sensus comprobatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37873

B.
Joannis
à Cruce

Opera
mystica

NVI
129

CAPVT IV.

QVARTA, ET PRÆCIPVA PROPO-
silio elucidatur, Sanctorumque Patrum, ac illu-
strum Doctorum testimonijs comprobatur.

1. ACCEDAMVS iam ad quartam, & præcipuam propositionem, quam non in
vno dumtaxat loco, sed in multis docet Mysticus noster Doctor, & ideo eius
verba formalia non referemus, sed solum doctrinam, quàm sæpè repetit, quæque in
ipso præcipuè notata est, proponemus. Afferit igitur sæpè Venerabilis noster IO-
ANNES, quod in sublimi contemplatione, *anima non operatur ex se, cum suis poten-
tijs, sed quod in illa Deus intelligentiam, & spiritualem saporem operatur, & quod ipsa passiva se
habet ad hanc intelligentiam à Deo recipendam*, ita enim habet lib. 2. Ascensus Montis
Carmeli cap. 15. & in eodem lib. cap. 31. & in lib. qui inscribitur, *Flamma Amoris*,
Cant. 3. v. 3. §. 6. & 7. & alibi sæpè, qua etiam de causa huiusmodi contemplationem
appellat, *otium, & rerum obliuionem*, vt videre est lib. 2. citato Ascens. Montis Carmeli
cap. 14. & citato §. 6. & 7. in quo etiam loco asserit tunc *spiritum annihilari*, ac tandem
eandem contemplationem appellat, *somnum, & ignorationem*, vt cernere licet citato
capit. 14. libri secundi Ascensus Montis Carmeli, quibus & similibus locutionibus
alijs etiam in locis vitur.

Circa huius propositionis, & locutionum quæ in ea continentur elucidationem,
vt consuetum ordinem seruemus prius verum, & legitimum earum sensum doctrinæ
Catholicæ, ac Sacræ Theologiæ, in omnibus conformem, ex ipsiusmet Mystici
nostri Doctoris, doctrina & testimonijs euidenter ostendemus, postea vero eandem
propositionem, & locutiones non solum, quoad earum sensum, sed etiam quoad
norem verborum, & quoad loquendi modum communi Sanctorum Patrum illu-
strumque Doctorum calculo comprobabimus.

§. 1.

*Erroneus Illuminatorum sensus à prædictis Mystici no-
stri Doctoris locutionibus, pluribus, & manifestis eius-
dem testimonijs euidenter excluditur, & Catholicus
eius sensus comprobatur.*

2. IN primis igitur nullatenus in prædictis locutionibus intendit Mysticus noster
Doctor in illa sublimi contemplatione dari cessationem ab omni actu intelle-
ctus, & voluntatis, nec ipsum intellectum & voluntatem taliter passiuè se habere, vt
nihil vitaliter operetur, si enim ipsa met loca, quæ in hac propositione referuntur, &
plura alia inspiciantur, euidenter constabit nunquam ipsum hæc asseruisse, sed potius
omnino oppositum expressè docuisse.

Vide

Vnde, vt ex eisdem locis, quæ in oppositum notantur, id manifestè demonstramus, in loco illo citato ex cap. 14. lib. 2. Ascens. Mont. Carm. sic loquitur: *Quamobrem hac oratio breuissima apparet anima, quia perfecta est in intelligentia pura.* Et post pauca subiungit: *Quia Anima in quadam celesti intelligentia unita est, & paucis interpolatis iterum dicit: Vnde licet videatur anima in hac notitia constituta, nihil se prorsus facere, neq; se re aliqua esse occupatam, eo quod sensuum operatione non viatur: credit tamen, nequaquam se tempus otiose transigere; quamuis enim potentiarum anima harmonia cesset, ipsius tamen intelligentia ad eum se modum habet, sicuti exposuimus. Et idcirco sapiens sponsa, tacite sua hac de re obiectioni respondet dicens: Quamuis dormiam ego secundum id quod naturaliter mihi competit, ab operatione desistendo; meum tamen cor vigilat supernaturaliter, ad nouum supernaturalem eleuatam, &c.* Ecce qualiter sæpè in hoc loco expressè repetit dari in hac sublimi contemplatione actum intelligendi supernaturalem; deinde in alio loco etiam in oppositum adducto, videlicet in capite decimo quinto, eiusdem libri secundi, id ipsum expressè declarat, sic inquit: *In istis principijs, quando ex allatis indicijs, iam cognouerimus animam minimè quiete illa seu notitia occupatam esse, omnino discursu vti oportebit eam, donec acquirat habitum (de quo iam locuti sumus) aliquo modo perfectum: tunc autem erit habitus iste acquisitus, quando quotiescumq; meditari voluerint, confessim se sentiant in ista pacis notitia constitutos, absq; eo quod meditari possint, neq; voluntatem ad meditandum flectere.* Et post pauca subiungit: *Ita vt pluries sese inuenias anima in ista amorosa vel pacifica assistentia, nihil (vt declaratum est) potentis operando: qua pacifica notitia obtenta non discurret, nec laborat iam potentis anima, tunc enim verius dici poterit, intelligentiam & suauitatem in ea quasi passiuè se habente, fieri seu produci, quam quod ipsamet aliquid operetur, sed solummodo vt attentam cum amore habeat ad Deum animam &c.* Et paulo inferius iterum sic subiungit: *Discat spiritalis cum amorosa ad Deum aduertentia, cum intellectus pace permanere dum meditari nequit, licet illi se otiosum esse videatur; hoc quippe modo sensim, & valde cito anima sua diuina requies & pax, cum admirandis & sublimibus Dei notitijs amoris diuino inuolutis, infundetur, &c.* In quibus testimonijs expressè docet dari in hac sublimi contemplatione notitiam, quæ actum intellectus potentis denotat; quo actu deficiente ad alios discursus recurrentem esse statuit; atque adeo vitiosum illud otium, & quietem absque vilo potentiarum actu, prout ab hæreticis, qui Illuminati dicuntur statuitur, & exercetur, euidenter excludit. Quod etiam apertè declarat, dum asserit in prædicta contemplatione, in qua potentiarum operationes videtur excludere, dari amorosam assistentiam, necnon & attentionem ad Deum cum amore coniunctam, hæc enim omnia a ctus potentiarum, attentio videlicet actum intellectus, amor vero actum voluntatis manifestè constituunt: & ideo nec apparenter prædictum vitiosum otium adhuc ex vi eiusdem testimonij quod in oppositum adducitur, potest Mystico Doctore nostro imputari, cum potius ex eo euidenter excludatur & reprobetur.

Deinde in alio etiam loco in oppositum adducto, scilicet capite trigésimo primo libri secundi Ascensus Montis Carmeli, id ipsum euidenter etiam docet, sic enim habet: *Quantum ad hæc verba attinet, nihil est quod agat anima, aut ex seipsa tunc velit, nec conetur, sed humilem se duntaxat, & resignatam illi exhibeat, liberum suum assensum Deo præbendo &c.* Ecce qualiter expressè statuit actum liberi consensu ab ipsa anima elicitem, atque adeo falsum illud Illuminatorum otium manifestè excludit.

B.
Joannis
à Cruce

Opera
Mystica
NVI
124

6. Præterea in alio loco in oppositum etiam adducto, nempe libri inscripti, *Flamma amoris viua*, Cantic. tertio, §. sexto, & septimo, hanc eandem doctrinam expresse statuit, sic inquit de statu sublimis, & quietæ, atque otiosæ contemplationis, in quo anima à Deo constitui solet. Tunc autem debet etiam anima solius amorosa ad eum aduertentia seu attentioni intenta esse, nullos alios distinctos exprimendo producendoque actus, præter eos, ad quos se sentit ab eo stimulari & inclinari, veluti passivè se duntaxat reverendo, nullamque ex se adhibendo industriam; sed cum amorosa, simplici, sinceraque manendo aduertentia, illius instigatum aduertentia & attentione amoris aperit oculos. Nam cum Deus tunc tractet cum anima quantum ad dandis modum spectat per notitiam sinceram & amorosam; debet etiam anima agere cum eo, quantum ad receptionis modum attinet, per notitiam sinceram & amorosam; ut hoc pacto notitia cum notitia, & amor cum amore connectatur &c.

6. Ecce qualiter in illo otio notitiam ab intellectu contemplantis elicitam, necnon, & attentionem, seu aduertentiam, quæ in actu intellectus consistit, insuperque effectum amoris à voluntate elicitem expresse statuit, eoque ipso falsam illam otiositatem, & actuumque omnium suspensionem, quam hæretici docent, expresse excludit.

6. Insuper in eodem lib. Cant. 1. vers. 1. loquens de sublimi illo statu transformationis in Deum, sic inquit: *Vnde in hoc actuali statu nequit anima istos producere actus, nisi à Spiritu sancto peculiarissime moveatur; quamobrem etiam cuncti ipsius actus, in quantum hoc singulari modo à Deo excitantur, sunt divini. Vnde etiam quotiescumque flammescit ista flamma; faciendo illam cum suavitate ac temperamento divino amare; vitam sibi sempiternam, qua carnis diviniæ eleuat operationem, conferri arbitratur.*

7. In quo testimonio evidenter constituit actus elicitos ab ipsa anima in illo sublimi statu actualis contemplationis, & transformationis in Deum, eosdemque etiam asserit esse summè meritorios, quæ omnia Illuminatorum erroribus directè aduersantur, & ideò tantum abest, ut cum eis doctrina hæc aliquatenus consentiat, ut potius sit eis omnino opposita.

8. Sed ibi de hac re optimè, & clarissimè, ac simul tanquam Mysticus, & Scholasticus Doctor locutus fuit & in eodem Cant. 1. vers. 3. sic inquit: *Et quoniam anima naturaliter industriaque sua nihil absque corporei sensus interuentu & ope valet operari, à quo tamen in presenti casu liberrima est & remotissima; hinc est, ut vniuersa ipsius occupatio nihil aliud sit, quam à Deo duntaxat recipere, qui solus in fundo seu centro anima, absque sensuum adiumento eam mouere, in eaque operari potest; quare vniuersi huiusmodi animæ motus diuini sunt; & quæcumque à Deo proueniant, etiam ipsius animæ sunt; efficit siquidem eos Deus in illa cum illa ascensum voluntatisque suam præbente &c.*

8. Tandem aliud testimonium ex lib. 2. Ascens. Montis Carmeli cap. 13. ubi id ipsum expresse explicuit adducemus, ibi enim constitutus signa, quæ quis in se ipso reperire debet, ut actus discursiuo stelinquat, & ad hanc sublimem contemplationem perueniat, sic inquit: *Tertium signum, idque magis certum est, quando liber anime solam manens, cum attentione ad Deum amorosa absque alia particulari consideratione, in quadam interiori pace, quiete, ac requie, absque actibus & exercitatione saltem discursiua (qua ex vno in aliud fertur) potest*

tiarum, Memoria, scilicet Intellectus & Voluntas: sed solum quod maneat cum notitia & aduertentia generali, & amorosa de qua locuti sumus, absque particulari intelligentia &c. Huius signi necessitatem post pauca assignans, sic subiungit: Nec etiam satis est, primum & secundum indicium in se animadvertere, nisi simul videat & tertium. Quamuis enim cernat, non posse se discurre, neque de rebus diuinis meditari, neque etiam libeat illi de alijs diuersis rebus cogitare, posset hoc ex Melancholia promanare, vel aliquo deprauato humore, qui cerebrum corque occupat, quique solet produere in sensu suspensionem, & impletionem quandam, qua efficiunt, vt nihil cogitet, nihil velit, nec libeat illi aliquid meditari, sed solum in illa sapida abalienatione cupiat permanere: Contra qua omnia debet tertium habere indicium, videlicet notitiam & attentionem amorosam in pace & tranquillitate interna, sicuti diximus &c.

Et postea cap. 14. sequenti eiusdem signi necessitatem iterum assignans sic ait: Veruntamen adducemus nunc vnam solum rationem, qua manifeste demonstramus, quo modo in euentu quo Contemplatiuo praeferenda sit meditationis via, necessarium illi sit, hoc aduertentiae amorosa, ac generalis Dei notitia indicium. Est autem haec ratio, quia si anima tunc temporis, ista notitia vel in Deum absentia destitueretur, sequeretur nihil illam tunc agere aut habere, & necessario illi vniuersum circa Deum exercitium deesset, cum anima nulla ratione possit operari, nec aliquid in se recipere, nec in eo ad quod operando deuenit, perseverare, nisi per ista duo potentiarum genera sensitiuarum nempe, & spiritualium; nam medij sensitiui potentij, vt diximus potest illa discurre, inuestigare, & notitias obiecto iam producere; medij autem spiritualibus potentij, potest frui notis arum, in istis potentij iam receptarum, obiecto, sine eo quod amplius ipsa laborando, inuestigando, vel discurrendo operentur. Et sic discrimen quod inter anima exercitium per potentias sensitiuas, & eiusdem exercitium per potentias intellectiuas intercedit, idem est, quod inter operantem & fruentem opere iam perfecto; vel certe illud, quod est inter aliquid recipientem, vel fruentem rebus iam receptis; vel illud, quod est inter via laborem & quietem, qua in via termino reperitur; denique veluti illud quod inter cibos preparantem, vel iam preparatos edentem & gustantem. Quod si anima in nullo istorum exercitiorum detineatur, hoc est, nec in meditatione, & discursu, potentiarum sensitiuarum operatione vtatur; nec in Contemplatione & notitia simplici, de qua iam dictum est, rebus iam receptis & operatione acquisitis fruatur, sed in veris que otietur & vacaret, non esset vnde vel quomodo posset dici occupata. Est ergo haec notitia necessaria ad discursum & meditationem relinquendam &c.

Quod testimonium ideo sic ad longum retulimus, quia in eo non solum saepe, & expressè docet reperiri in illa contemplatione sublimi actus ab ipsa anima elicitos, sed etiam, quia expressè damnat suspensionem omnium actuum, & vitiosam illam otiositatem, quam haereticis constituunt, docetque, quod cessante huiusmodi actu simplicis, & amorosae notitiae, statim recurrendum est ad alios actus discursiuos, ne anima suspensa, & vitiose otiosa remaneat, ac tandem declarat optimè, in quonam sensu tunc anima ex se non operari dicatur.

Plura alia testimonia ex libris Mystici nostri Doctoris desumere possemus ad id ipsum ostendendum, sed ea, quae adduximus, satis superque ostendunt nullatenus eius do-

B.
Joannis
à Cruce

Opera
Mystica
NVI
128

doctrinam aliquo modo suffragari erroribus Illuminatorum potentiarum omnimodam suspensionem, & omnium actuum carentiam, vitiosamque proinde otiositatem in contemplatione statuentes, imò potius errores hos evidenter excludere, & damnare in eisdem locis in quibus orium, & quietem contemplationis statuit. Unde hæcenus dumtaxat possent prædicti Illuminati Mystici nostri Doctores aliquot testimonia in suorum errorum patrocinium adducere, quatenus eo modo quo scripturæ testimonijs malè citatis abutuntur, possunt etiam eius testimonijs abuti, captando, scilicet, aliqua verba hinc inde diuisa, & ab antecedentibus, & subsequenibus separata, nullaque significationis, sed soni dumtaxat verbalis ratione habita, quod hereticorum ingenium, & morem esse in referendis, tam Scripturis sacris, quam alijs testimonijs Sanctorum Patrum, & illustrium Doctorum, supra in prima parte huius Elucidationis capite tertio, fuscè ostendimus, & idè ex huiusmodi hæreticorum abusu nihil amplius contra hanc doctrinam, quam contra Scripturam sacram, Sanctorumque Patrum libros argui potest.

Cùm igitur ostensum sit, nullatenus Mysticum nostrum Doctorem in prædictis locutionibus favere erroribus iam relatis Illuminatorum, sed potius illis aduersari, atque adèd in longe diverso sensu orium, quietem, somnum, annihilationem, silentium, obliuionem, operationem cessationem, seu suspensionem, passivum se habendi modum, simileque locutiones protulisse, superest modo, ut ex eiusdem doctrina, verum hunc, ac legitimum earum sensum declaremus, Sanctorumque Patrum, ac illustrium Doctorum auctoritate muniamus.

§. II.

Verus sensus prædictarum locutionum multipliciter declaratur.

12. **E**Xmultiplici itaque causa merito Mysticus noster Doctor, & alij Sancti Patres, & Doctores Catholici (quorum testimonia infra referemus) asserunt in hac actuali contemplatione operationes potentiarum cessare, atque adèd dari iuncionem, somnum, silentium, rerum obliuionem, quietem, spiritus annihilationem, à proprio utriusque operandi modo, ac tandem animam tunc passivè se habere. Primitus scilicet, quia tunc intellectus, & voluntas non operantur modo sibi connaturali, nequè medijs actibus discursivis, & imaginibus rerum corporearum, nec ex propria veluti industria, arte, & inquisitione, sed supernaturali modo, & spiritali Spiritus Sancti motione respectu cuius passivè se habent, cum eam recipiunt. Quem sensum evidenter expressit Mysticus noster Doctor in testimonijs iam citatis, & alijs similibus in quibus dum asserit potentias non operari, sæpè addit particulam illam: *De suo, vel tanquam suum, vel de sua industria.* subiungitque operari, modo diuino, quod verissimum esse dubitari non potest, & hanc causam sufficientem esse ad hoc, ut prædictæ locutiones proferantur, docent præter Sanctos Patres, quorum testimonia infra referemus) plures alij Doctores, qui hac de causa eas locutiones approbant. Unde citatus Antistes Frater Bartholomæus à Martyribus 2. parte compendij cap. 17, §. 2. hanc causam assignans, sic inquit: *Et quamvis hac seruens dilectio elicitur à voluntate,*

dicunt.